

som dog til sidst alligevel ender med at sætte et Resultat. Det giver Forhaabninger og Fortrøstning ogsaa til fremtidigt Arbejde.

Da Berg og Hørup den 17. December 1890 fremsatte deres Forslag om en saadan Aldersrente — for det var det, den Gang skulde den være 300 Kr. for et Ægtepar i København, 200 Kr. for en enkelt Mand og 150 Kr. for en Kvinde, altsaa en fast Sum —, var der selvfølgelig gaaet et langt Arbejde i Forvejen. Jeg skal lige nævne, at gamle Jernstøber Lunde mange Aar i Forvejen begejstret og idealistisk havde arbejdet for Sagen, ligesaa Hofjægermester Grüner her paa Sjælland; Sagen havde endvidere været fremme i den første Arbejderkommission i 70erne og den anden Arbejderkommission i 80erne. Men rigtig Fart i Sagen kom der først, da Sygekasserne i 1883 nedsatte et Udvalg til at behandle Spørgsmaalet Aldersforsørgelse og var saa heldige til dette Udvalg at knytte som Sekretær Socialdemokratiets daværende Formand P. Knudsen. Denne udarbejdede i 1888 sin store, af alle sagkyndige anerkendte Bog om Sygeforsikring og Aldersforsørgelse. Sygekasserne foranstaltede en Adresse, der samlede et paa det Tidspunkt stort Antal Underskrifter, over 50 000, for at faa en Aldersforsørgelse i Stand. Da kom Sagen ind i den offentlige Debat. Venstre tog i 1889 Sagen op paa sit Program; der havde været Forslag fremme fra Estrup om en Slags frivillig Sikring af en Livrente, og der kom mange andre Forslag frem. Men gennem hele denne offentlige Debat i 80erne sejrede det socialdemokratiske Princip om Vederlagsfrihed, dette ikke at kræve direkte Vederlag fra dem, hvis Alderdom skulde sikres. Det sejrede i den Grad, at Vilhelm Lassen nogle Aar senere kunde sige, at i den offentlige Debat havde Socialdemokratiets Princip paa det Tidspunkt sejret.

I Overensstemmelse hermed forelagde Berg og Hørup i Slutningen af 1890 deres Forslag. Der foregik da, som De alle erindrer, en Tilnærmelse mellem det daværende Højre og det daværende Venstre om den saakaldte Sukker- og Øllov. Der blev midt i Provisorietiden Enighed mellem Højre og Venstre om en vis Skatteomlægning, og da disse Skatter saa at sige laa paa Rigsdagens Bord, var det, at Berg og Hørup støttet af Socialdemokratiet, af Holm, Harald Jensen og Hørdum, som den Gang sad her i Tinget, forelagde deres Aldersrenteforslag.

Man kan sige, at det ikke var saa be-

tydningsfuldt, for 300 Kr. er jo ikke meget. Men man maa huske paa Tidspunktet, Tiden omkring 1890, vel det Tidspunkt, da Prisniveauet her i Landet har været allerværest. Den Gang var 300 Kr. — det kan jeg sige — mere, end der nu foreslaas af den højtærede Indenrigsminister. Prisniveauet laa den Gang en 3—4 Gange under det nuværende. Jeg husker, at man den Gang ude fra Landet kunde købe et slagtet Svin for 30 Ø. Pundet. Russisk Byg kunde man faa for 3 Ø. Pundet, Sortehavsbyg, udmærket Byg. Det var den Gang, da man — for at bruge Eksempler, som de, der som Drengene levede i Byerne, kan huske — købte 3 Stykker udmærket Wienerbrød for 10 Ø.; om Søndagen fik man 4 Stykker. De lykkelige Tider, da man fik 3 til 17, det vil sige 3 hæderlige Cigarer for 17 Ø., da en halv Flaske bajersk Øl kostede 7—8—9 Ø., og en Snaps kostede 5 à 8 Ø. Det var de Tider! Folk ryster paa Hovedet i Erindringen om de lykkelige Tider den Gang. Det var med Fødevarer, og det var med Nydelsesmidler. Prisniveauet laa saa lavt, at de 300 Kr., som Berg og Hørup den Gang foreslog for et Ægtepar i København fra det 62de Aar, i Virkeligheden svarede til 1 000—1 200 Kr. nu. Forslagsstillerne regnede, at den nylig foreslaaede Ølskat sammen med Spiritus-skatten skulde bruges til denne Lovs Gennemførelse. De regnede med en samlet Indtægt dertil af 9 Mill. Kr. Jeg skal om et Øjeblik komme til, hvad nu de paa-gældende Skatter indbringer, for at vise, at det i Virkeligheden slet ikke er nogen urimelig høj Sum, der foreslaas her fra den højtærede Regerings Side, men tværtimod efter min Mening er for lidt. Sagen blev gennem det nævnte Lovforslag sat med en saadan Kraft ud i den offentlige Diskussion, og der var en saadan Tilslutning dertil, at der fra anden Side maatte gøres noget; og saa skete der det, at en Paragraf i daværende Indenrigsminister Ingerslevs Forslag til Fattiglov, § 64, der fritog Fattighjælp, som ydedes gamle over 60 Aar, fra Fattighjælps Virkninger, blev taget ud og lavet til et særligt Lovforslag, der blev indbragt her i Tinget den 9. Marts 1891 fra Bojsensk og Ingerslevsk Side. Det var det Lovforslag, som C. Ravn arbejdede for, den Gang han kritiserede det Eerg-Hørupske Lovforslag som en Ting, han kunde have gjort bedre paa 10 Minutter. Imidlertid, de Principper, der var nedlagt i det Berg-Hørupske Forslag, som ogsaa var P. Knudsens, har nu i 30 Aar staaet saadan fremme i den offentlige Debat, at de nu trænger sig